

מפרט/פירוט הנושאים

תוכנית הלימודים במתמטיקה לחינוך הקדם יסודי כוללת שלושה נושאים מרכזיים: מושג המספר, תחושה מרחבית וגיאומטריה ומושגים כמותיים בחיי היום יום. פתרון בעיות שזור בכל אחד משלושת הנושאים. על מנת להבטיח את הרצף החינוכי אנו מדגישים את המחויבות לביצוע התוכנית במלואה כלפי כל הילדים בהתייחס לשונות ביניהם.

התוכנית מהווה תשתית להתפתחות הילד בתחום זה ומתחברת לתוכנית הלימודים במתמטיקה של בית הספר היסודי.

כל נושא כולל הקדמה קצרה ולאחריה טבלה בת חמש עמודות. בעמודה הראשונה מוצגים הנושאים ופירוטם: בעמודה השנייה **"היעד בסיום גן חובה"** היעדים מנוסחים באופן "הילד ידע...". ההרחבות מנוסחות "הגננת תעודד...". זוהי הרחבה של היעד ומומלץ לגננת לכלול אותה בתוכנית העבודה שלה עם אותם הילדים היכולים להגיע ליעד המורחב על פי התפתחותם המתמטית.

בעמודה השלישית מופיעים הנושאים בחלוקה גילאית בשלושה טווחי גיל 3-4, 4-5, 5-6 - חשוב לעסוק בנושאים המתמטיים באופן ספירלי ומדורג על פי שכבת הגיל, ובהתחשב ביכולותיו של הילד ובהתאם להמלצות המופיעות בטבלה. כאמור, העסוק בנושא בגילאים השונים מאפשר העמקה והרחבה של הנושא בהתאם לשיקול דעתה של הגננת לגבי התפתחות הילד. עמודה רביעית מציגה **"קוים מנחים לתכנון עבודת הגננת"** – מטרתם להבהיר ולהגדיר את הנושא, להציע המלצות שונות הקשורות בהתפתחות ילדים ובאופן בו כדאי לדרג את הפעילויות בנושא והיבטים פדגוגיים נוספים. קוים מנחים אלה עשויים לייעל ולמקד את הגננת במהלך עבודתה עם הילדים.

בעמודה האחרונה "דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות לפעילויות הערכה" – הדוגמאות המופיעות כאן הן דוגמאות מייצגות בלבד, הן מדגימות את אופי הפעילויות להשגת היעד. לצד הפעילויות מופיע סמליל למרות שכל הפעילויות המתמטיות יכולות לשמש כהזדמנויות להערכה, פעילויות אלה המסומנות במשקפיים, מחדדות יותר את

האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים

אפשרויות ההערכה של הגננת לגבי "המקום" בו הילדים נמצאים מבחינת התפתחות המושג, המיומנות הספציפית או תהליכי החשיבה.

פירוט הנושאים המופיע בטבלאות ישמש את הגננת לצורך הכנת תוכנית עבודה. סדר הופעת הנושאים אינו מכתוב את סדר העבודה בגן. הגננת יכולה לבחור בכל אחד מהנושאים וזאת בהתאמה לתכנים בהם עוסקים אך יש לפעול מתוך שיקול דעת הגיוני.

מושגים כמותיים בחיי היום יום

המתמטיקה תופסת מקום נכבד בהיבטים שונים של חיי היום יום כמו: מדידות, כסף, זמן ועוד. הקישור בין תחומים אלה ובין הפעילויות השונות בגן מאפשר התנסות משמעותית לילדים וחיזוק היכולת של השימוש במתמטיקה בחיי היום יום. בפרק זה נעסוק ביחסי גודל, במדידות, במושגי זמן, בכסף באיסוף ובהצגת נתונים.

יחסי גודל ומדידות

בחיי היום יום אנחנו עוסקים במדידות בתחומים שונים. לעיסוק במדידות קודמת הבנה של יחסי גודל. מדידה יכולה להיעשות באופן יחסי – באמצעות השוואה בין גדלים. מדידה מסוג זה יכולה להיעשות באמצעות השוואה ישירה או באמצעות מתווך והתשובה המתקבלת היא יחס (גדול, קטן או שווה).

מדידה יכולה להיעשות גם באמצעות יחידות מידה. כשמודדים בדרך זו בדרך כלל בודקים כמה פעמים נכנסת יחידת מידה בעצם הנמדד. יחידת המידה יכולה להיות שרירותית למשל (צעד, מקל ארטיק) או מוסכמת לדוגמא (מטר, ק"ג). כשמודדים באמצעות יחידות מידה (שרירותיות או מוסכמות) התשובה המתקבלת היא מספר – המציין את היחס בין העצם הנמדד ובין יחידת המידה (לדוגמא: אורך החדר הוא חמשה עשר צעדים. המספר מציין כמה פעמים "נכנס" הצעד באורך החדר).

היכולת להשוות באופן יחסי בין מידות של עצמים (מדידה יחסית) מקדימה בדרך כלל את המדידה באמצעות יחידות מידה (מדידה מוחלטת). אסטרטגיות המדידה המופיעות בפרק זה אינן מהוות בהכרח רצף פדגוגי מחייב, אם כי יחידות המידה השרירותיות מהוות בסיס להבנת השימוש ביחידות מידה מוסכמות.

בגן הילדים נעסוק במדידות אורך של מימד אחד כולל גובה. לא נעסוק במדידות שטח, ונעסוק במדידות של משקל ונפח באופן אינטואיטיבי בלבד.

המילוי כאמצעי מתווך מהווה דרך מומלצת למדידת נפח בגן. במדידת משקל – העיסוק הוא לרוב במדידה באמצעות השוואה ישירה או באמצעות יחידות משקל שרירותיות (למשל קוביות אותן שמים על אחת מכפות המאזניים).

הילדים אינם מתבקשים למדוד ביחידות מידה מוסכמות אבל אמורים להכיר כלי מדידה המקובלים בתחומים השונים. גם בפרק זה, בדומה לפרק העוסק במושג המספר, הילדים יעסקו בפעילויות אומדן שונות בדומה לשימוש שאנו עושים באומדן בחיי היום יום בתחומים אלה.

מושגי זמן וכסף

העיסוק במושגי זמן בגיל הרך הוא עיסוק ראשוני הכולל בעיקר היכרות עם מושגי זמן יומיומיים ומחזוריים, עם מושגי זמן יחסיים ועם השעון המודד את הזמן. בחלק גדול ממושגים אלה נעשה שימוש יומיומי כחלק מהשפה הדבורה ולא דווקא בהקשר מתמטי. בנושא הכסף הילדים יכירו מטבעות ושוטרות כסף שונים וישתמשו במושגים הקשורים לכסף במהלך פעילות קניה ומכירה.

איסוף ייצוג נתונים

ייצוג נתונים עוזר לנו לארגן את הנתונים בצורה נוחה ויעילה, דבר המאפשר לענות על שאלות שונות הקשורות לנתונים שנאספו. בדרך כלל התהליך מתחיל בהעלאת שאלה, ממשיך באיסוף נתונים מתאימים, לאחר מכן מייצגים את הנתונים (הייצוג ניתן להיעשות בצורות שונות) ובשלב האחרון מסיקים מסקנות מתוך הנתונים. הייצוג בגן נעשה בדרך כלל באמצעות דיאגרמה, ותוך שימוש באמצעים מוחשיים, תמונות דבקיות ועוד.

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
יחסי גודל	הילד ידע: - להשתמש במושגים של גודל יחסי בהשוואת אורכים, משקלים, קיבולת וזמן. - לסדר מספר נתון של עצמים על פי אורך, גובה, משקל או על פי גודל מדיד משותף אחר.	X	X	X	כשמתמשים במושגי גודל יחסיים בדרך כלל משווים בין שני עצמים או יותר שיש להם גודל מדיד משותף. ◀ הכרה ושימוש במושגים של יחסי גודל מאפשרים לילד לסדר מספר נתון של עצמים בהתאם לגודל מדיד משותף כמו אורך, גובה, משקל וקיבולת. לדוגמה, סידור של אוסף כדורים על פי גודלם. ◀ רשימת מושגי גודל ויחס: גדול / קטן, גבוה / נמוך, רחב / צר, ארוך / קצר, כבד / קל, הרבה / מעט, יותר / פחות, לפני / אחרי, מוקדם / מאוחר	לטיול יצאנו במהלך סיורים בשכונה, משווים גבהים של בתים ועצים, אורך של רחובות, גודל של מכוניות. קדימה צעד התקדמות במסלולים בעלי מידות אורך שונות, בהליכה או "בתן לאצבעות ללכת במקומך" וכו', מאפשרת לילדים לחוות בגופם מידות אורך שונות. גלגולו של מעיל בחילופי עונות ניתן להשוות אורכים של חלקי לבוש: שרוולים, מכנסים וכו'. נסתדר בתור - מסדרים ספרים בספריה על פי גובהם. - ילדים להם חגורה צרה או רחבה - ילדים בעלי שיער ארוך או קצר.

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
					ריק / מלא, התחלה / סוף. - גדול ביותר, גדול מ..., גדול כמו, ובאופן דומה לגבי המוגשים האחרים. ◀ כאשר משווים גבהים יש להתחיל מאותה נקודת יחוס. ◀ ישנם ילדים המשתמשים במונחים גדול וקטן או מלא והרבה גם במקרים בהם יש לעשות הבחנה ממוקדת יותר, כאשר משווים יחסי גודל. לדוגמא: ילדים נוטים לומר "המגדל שלי יותר גדול משלך" כאשר הכוונה היא ש"המגדל שלי גבוה יותר משלך", "אחי קטן ממני" כשהכוונה אחי יותר צעיר ממני.	

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
					גם למונחים קל וכבד פירושים שונים בעיני הילדים מאחר ולמושג "קל" יש גם משמעות של לא קשה. ישנם ילדים המשתמשים במושג "קשה" במקום "כבד" כדי לתאר משקל. הערה: רוחב הוא מושג בשפה הדבורה. אנו מתייחסים למדידת רוחב כאל מדידת אורך.	הזדמנויות להשוואה בעת ההשוואה ובעת סידור על פי גודל ניתן לראות אם הילד משתמש בצורה נכונה במושגי יחס
מדידות	הילד ידע להשוות שני עצמים בהשוואה ישירה	X	X	X	השוואה ישירה - היא השוואה בה משווים שני ילדים מודדים את חבריהם ואת	מודדים ומשווים ילדים מודדים את חבריהם ואת

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
השוואה ישירה והשוואה בעזרת מתווך	או באמצעות מתווך ביחס לאורך, גובה, משקל או על פי גודל מדיד אחר משותף אחר.				עצמים ביחס לגודל מדיד משותף (אורך, משקל, וכו') ללא שימוש באמצעי מתווך. השוואה בעזרת מתווך – היא השוואה בה משווים שני עצמים בעזרת עצם שלישי (לדוגמה חוט) המתווך בין השניים. ◀ במקרים רבים בהם מבצעים השוואה ישירה יש אפשרות להניח את שני העצמים זה ליד זה, או לשים אחד בתוך השני(תוך הקפדה על נקודת מוצא משותפת). לדוגמא, בחדר של רינה הארון גבוה מהשולחן- נקודת המוצא המשותפת היא הרצפה. בדוגמה הבאה: דני עלה על הכסא ואמר אני יותר גבוה מיואב שעומד על הרצפה, קיימת בעיה	עצמם מדידה ישירה של גובה, אורך כף רגל, אורך שיער. איזה גובה... בגינת הגן משווים גובה של שני צמחים שצמחו זה ליד זה (אותו סוג באותה ערוגה, או בין צמחים בערוגות סמוכות), ומשתמשים בהשוואה ישירה או בהשוואה בעזרת מתווך כגון: מוט עליו מסמנים את גובה הצמח.
מה שווה ההשוואה בהשוואת אורך ניתן לראות אם						

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
					מסוימת. הנעוצה בכך שכעת נקודת הייחוס איננה זהה (הרצפה והכיסא). אולם ישנם מקרים בהם אפשרות זו אינה קיימת (למשל כשמשווים גובה של רהיטים המרוחקים זה מזה). במקרים כאלה ניתן להיעזר במתווך. ◀ לצורך השוואה ישירה של מידות משקל, אפשר להשתמש במאזני כפות, בעזרתם ניתן לבדוק אם חפץ אחד כבד יותר או קל יותר מהשני. בשלב מאוחר יותר ניתן לבדוק כמה חפצים מסוג אחד יכולים לאזן חפצים מסוג אחר. ◀ בדרך כלל ההשוואה בעזרת מתווך נעשית באופן הבא: משווים את אחד העצמים למתווך	ההשוואה הישירה נעשית מאותה נקודת מוצא. בהשוואה בעזרת מתווך ניתן לראות האם הילד משתמש באותו המתווך להשוואה בין שני העצמים. כמו כן ניתן לראות האם הוא בוחר במתווך נוח לצורך ההשוואה והאם הוא יודע להסביר מדוע בחר במתווך זה.

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
					ולאחר מכן משווים את המתווך לעצם האחר. מסיקים מסקנות בהתאם. ◀ בהשוואת קיבולת של שני מיכלים שאינם זהים, על מנת להחליט איזה כלי קיבול גדול יותר ניתן להשתמש במים כגורם מתווך. ממלאים את הכלי האחד במים, לאחר מכן יוצקים את המים לכלי השני ובודקים. ◀ חשוב לדון עם הילד מהו המתווך המתאים שיאפשר לו להשוות בצורה נוחה ויעילה.	
מדידה ביחידות מידה שרירותיות ובאמצעי מדידה מקובלים	הילד ידע למדוד ביחידות שרירותיות, ואמצעי מדידה מקובלים		X	X	מדידה באמצעי מדידה שרירותיים – היא מדידה בה בודקים כמה פעמים "נכנסת" יחידת המידה	סידור רהיטים בגן במטרה למצוא את המקום המתאים לרהיט אפשר למדוד את אורך ורוחב הרהיט ואת האורך

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
	בתחומי מדידה שונים.				השרירותית בעצם הנמדד. התשובה המספרית לגבי מידתו של עצם תלויה ביחידת המידה בה משתמשים. (כף רגל, אגרוף, מקל ארטיק, קוביות). השימוש ביחידות מידה מוסכמות מבטיח קבלת תוצאה אחידה לגבי אותו העצם הנמדד. ◀ במדידת אורך צריך להקפיד על הנחת יחידות המידה צמודות אחת לשנייה כך שלא ייווצרו רווחים. כמו כן, יש להניח את יחידת המדידה בנקודת ההתחלה של העצם הנמדד. יש לבחור את יחידת המידה כך שתאים לעצמים הנמדדים וליכולת המנייה של	והרוחב של המקום המיועד. ניתן לבקש מהילדים להציע רעיונות שונים למדידה. זורקים ומודדים - הילדים זורקים כדור מנקודת מוצא משותפת. כל ילד בתורו מודד את המרחק מנקודת המוצא אל המקום אליו הגיע הכדור. - הילדים זורקים כדור מנקודת מוצא משותפת אל יעד מוגדר ומודדים את המרחק בין הכדור והיעד. צועדים ומודדים העברת שטיח למיקום אחר מזמנת אפשרות למדוד את אורכו באמצעות צעידה ב"נעלי גננת" או ב"נעלי אחד הילדים". הגננת והילדים יכולים לבדוק את הקשר בין יחידת המידה והמספר שהתקבל.

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
					הילדים. ◀ כשמודדים ומשווים שני עצמים משתמשים בדרך כלל באותה יחידת מידה. ◀ כאשר יחידת המידה לא נכנסת מספר שלם של פעמים בעצם הנמדד אפשר לתאר את האורך כ-קצת יותר מ.. או קצת פחות מ... ◀ אם מודדים את אותו העצם ביחידות מידה שונות נקבל שתי תשובות שונות ושתייהן תהיינה נכונות בהתאם ליחידת המידה. ◀ כאשר נמדוד את אותו העצם ביחידות מידה שונות, ככל שיחידת המידה תהיה קטנה יותר המספר שיתקבל יהיה	

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
					גדול יותר.	אופים/ומבשלים כשאופים ומבשלים על פי מתכון שוקלים או מודדים מוצרים כמו קמח, סוכר, פרג וכו' על עצמי ילדים נשקלים ורושמים את משקלם כחלק מהכרות עם עצמם. מספרים בספרים ספרי מידע עשויים לכלול נתונים מספריים. רצוי שהגננת תתכנן פעילות אשר תתרגם את הנתון המספרי המופשט לנתון חזותי. לדוגמא: - כדי להמחיש אורך של נחש פתן, ניתן לסמן את אורכו במטרים מנקודת מוצא בחצר, במגרש... אחידות היחידה
					◀ בחיי היום יום משתמשים באמצעי מדידה מקובלים כדאי שהילדים יכירו את אמצעי המדידה האלה, לדוגמא: סרגל, מאזניים, מטר, שעון.	
					◀ חשוב להדגים לילדים שימוש באמצעי המדידה המקובלים במצבים אמיתיים בגן.	
					הערה: הכרת כלי מדידה מקובלים בתחומי מדידה שונים מתאימה יותר לגילאי חמש עד שש.	

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
						כשילד משתמש ביחידות שרירותיות הגננת תשים לב האם הילד משתמש: - ביחידת מידה יעילה - ביחידות מידה זהות - האם הוא מניח אותן ללא רווחים במהלך אותה המדידה.
אומדן	- הילד יאמוד באופן חזותי: אורך (מרחק וגובה), קיבולת, ויתנסה באומדן משקל. - הילד יאמוד על פי יחידות מידה שרירותיות ויבדוק את האומדנים.	X	X	X	אומדן – קביעה משוערת של משקל, כמות גודל וכו' ◀ בתחילת העיסוק בנושא יש להשתמש בדוגמאות שהבדלים בהם בולטים. לדוגמא: איפה אתה חושב נכנס יותר חול במשאית הירוקה או במשאית האדומה. ◀ בהמשך כשאומדים, האומדן צריך להתבצע על פי יחידה שרירותית נבחרת. לדוגמא: אם מודדים בכפות רגליים	אומדים ובודקים ניתן לאמוד: - מרחק בין פתח הגן והעץ הקרוב (למשל בצעדים) ואחר כך לבדוק את ההשערה. - כמה צנצנות ניתן למלא מהריבה שרקחנו. - האם יש מספיק מים בקנקן כדי למלא את הכוס?

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
					השאלה תהיה כמה כפות רגליים בערך נכנסות במרחק מסוים? אם שוקלים בקוביות עץ קטנות השאלה תהיה כמה קוביות עץ בערך צריך לשים כדי שכפות המאזניים תהיינה מאוזנות. ◀ אומדן של אורך או קיבולת נעשה בעיקר באופן חזותי (ראיה). אומדן של משקל נעשה על פי רוב באופן תחושתי (מחזיקים ביד).	מתנסה ומתמחה
					הגננת תשים לב לאופן ההתקדמות של הילד ולמידת הקרבה של ההשערה למציאות בין התנסות להתנסות.	
					◀ כשמבקשים מהילד לאמוד אין צורך שהילדים ישתמשו במילה אומדן. ניתן לנסח שאלה כגון: -"כמה פעמים לדעתך נכנסת כף הרגל שלך או	

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
					של הגננת באורך החדר?"	
זמן מושגי זמן	הילד ישתמש במושגי זמן יומיומיים ומחזוריים ובמושגי יחס הקשורים לזמן		X	X	מושגי זמן יום יומיים: חלקי היממה (יום, לילה, בוקר, ערב, צהריים), שעה, שבוע, חודש, שנה. ◀ רשימת מושגי זמן מחזוריים – עונות השנה, ימות השבוע, חודשי השנה, חגים ומועדים.	לוחות שנה משתמשים בלוחות שנה בגן על מנת לתכנן עבודה, לעקוב אחר אירועים מיוחדים או תופעות. מעקב כזה מזמן שימוש במושגים הקשורים לזמן לדוגמה: יום, שבוע, חודש.
					◀ רשימת מושגי יחס הקשורים לזמן: לפני, אחרי, אתמול, מחר, מחרתיים, שלשום, מוקדם, מאוחר, עכשיו. ◀ סדר היום בגן, כחלק משגרת הגן, מאפשר התייחסות למושגי זמן שונים (לפני האוכל רוחצים ידיים, אחרי האוכל יוצאים לחצר)	הימים חולפים ... בסיום יום בגן ניתן לסמן (מידי יום) את היום שעבר ולומר את שם יום המחר. ☞ זמן זה כל העניין לאורך היום בהזדמנויות שונות הגננת תשים לב האם הילד משתמש במושגי זמן בהקשרים רלוונטיים.

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
שעון	הילד ידע שהשעון משמש למדידת זמן, ויזהה את מראה השעון האנלוגי (מחוגים) ביחס לאירועים מסוימים הקשורים לשגרת הגן.			X	יש להתייחס לסוגים שונים של שעונים: למשל שעון קיר, שעון יד, שעון אנלוגי ושעון דיגיטאלי, אשר כולם משמשים למדידת זמן. ◀ לשעון האנלוגי יש יתרון על השעון הדיגיטאלי בשל הייצוג החזותי של משך הזמן (תנועת המחוגים).	"איזה שעון בן חיל" מעקב אחר שעון המחוגים בגן מאפשר התבוננות בשעון האנלוגי כחלק משגרת חיי הגן ומאפשר ליווי השגרה בהסתכלות על השעון ובציון השעה. לדוגמה: שעת אוכל, זמן יציאה לחצר, זמן הפעילות המוסיקלית, משך זמן עבודה מול מחשב וכו'. ✍️ תיק- תק הגננת תשים לב האם הילד מכיר את השעון כאמצעי להתייחסות לזמן.
כסף	הילד ידע לזהות מטבעות ושטרות הנמצאים בשימוש יומיומי.			X	בזיהוי מטבעות יש להשתמש במטבעות של 1 ₪, 2 ₪, 5 ₪, 10 ₪ ובשטר של 20 ₪. ◀ כדאי להפנות את תשומת לב הילדים למחירים של משחקים,	בנק לצורך משחק תפקידים הילדים מפעילים בנק ומשתמשים ב"כסף קנוי" או מכינים כסף בעצמם.

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
					חומרים או מוצרים אחרים. כמו כן כדאי להביא לגן דוגמאות של: כרטיסי אוטובוס, סרט קופה רושמת, כרטיס כניסה להצגה וכו' ולהתייחס למחירים הנקובים עליהם.	
שימוש בכסף בקנייה ומכירה	הילד ידע להשתמש ב"כסף" לצורך קניה ומכירה.			X	◀ במהלך פעילות קניה ומכירה כדאי להשתמש במושגים הקשורים לכסף כמו: מחיר, עולה יותר, עולה פחות, זול, יקר, סך הכול ועודף.	קנייה קבוצות ילדים ייקחו חלק פעיל בקניות לגן. לדוגמה: לצורך הכנת מרק, מצרכים לעוגה ספציפית, קניית ציוד, קניית פירות. כסף מסובב את העולם ניתן לצפות בילדים בשעת משחק ולבדוק שימוש במושגים הקשורים בכסף.
איסוף וייצוג נתונים מיון וארגון	הילד ידע למיין ולארגן עצמים ונתונים לפי מאפיינים.	X	X	X	מיון – חלוקה לקבוצות על פי מאפיינים שונים. המיון הוא חלק משגרת היום יום. ממיינים לצורך נוחות – למשל את	

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
					הסכום במגירה. ◀ בפעילויות השוטפות בגן הילדים נוצרות הזדמנויות למיון. יש לעודד את הילדים להסביר במילים על פי איזה מאפיין מיינו. ניתן למיין עצמים לקבוצות על פי מאפיין מסוים (לדוגמה מיון אוסף כפתורים על פי הצבע) ולאחר מכן ניתן למיין את אותה הקבוצה על פי מאפיין אחר (למשל מספר החורים). ניתן למיין על פי שני מאפיינים (או יותר) למשל גם על פי הצבע וגם על פי מספר חורים – למשל כל הכפתורים האדומים שיש להם 2 חורים). יש לבקש מהילדים להציע מאפיינים שונים	

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
					למיון.	
					ברחובנו הצר כחלק מהכרות עם ילדי הגן, שכונת המגורים והתפקוד השוטף של הגן מבררים אלו ילדים גרים ברחובותיה השונים של השכונה וממיינים את ילדי הגן על פי הרחוב בו הם גרים. כך ניתן: - להכיר את השכונה - לאתר ילד שגר קרוב לילד חולה לבקרו ולהביא לו ספר, משחק, אלבום וכו'. סדר סדר תרדוף - כשמנקים ניתן למיין את הטושים. לשמור את התקינים ולזרוק את אלו שיצאו מכלל שימוש. - בתום פעילות ילדים מסדרים את הגן ומחזירים חפצים למקומם. כלי הבישול, כלי האוכל, בגדי הבובה, כלי נגינה, ציוד חצר וכו'. - מארגנים ומשנים את מרכז	

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
ייצוג נתונים	הילד ייצג נתונים בחפצים בתמונות או בדיאגרמות.		X	X		הספר במהלך השנה על פי : שמות היוצרים, היצירות ועל פי נושאים. - כהכנה ליצירת תמונות באמצעות צורות גיאומטריות ממיינים את הצורות למשל גם לפי הצורה וגם לפי הצבע. הי הי הי נעליים ניתן לבחון את חילופי העונות באמצעות התבוננות בסוגי נעליים שהילדים נועלים : - נבקש מכל ילד להניח על שטיח/ על לוח/ על הרצפה נעל אחת ונברר מאיזה סוג יש יותר/ פחות וכו'. - בשלב מתקדם יותר נבנה תרשים (דיאגרמה) ונבקש מכל ילד להניח ייצוג של סוג הנעל שלו (למשל תמונה של נעל) בעמודה המתאימה על פי המאפיינים. - ולבסוף נבנה (דיאגרמה) ונבקש מהילדים לייצג את סוג

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
						הנעל שנעלו באותו יום : באמצעות : מדבקה, כתיבה או כל ייצוג אחר. מתאים לי כשעוסקים בהכנת דיאגרמה ניתן לבדוק אם הילד שם את המייצג שלו במקום המתאים (תמונה, חפץ, סמל).
ניתוח נתונים	הילד ידע לענות על שאלות פשוטות שתשובותיהן נגזרות מדיאגרמה נתונה.			X	◀ שאלות שאפשר לשאול: מה יש הכי הרבה, מה יש הכי מעט, מה יש אותו מספר, בכמה יותר, בכמה פחות. ◀ צריך לעודד את הילדים ליזום ולשאול בעצמם שאלות לגבי דיאגרמה נתונה.	הגננת תשים לב אם הילד יכול לפענח נתונים בדיאגרמה ולפעול על פי הדיאגרמה : - בדיאגרמה המייצגת העדפות ילדים לגבי ספר, שיר, טיול. ניתן לשאול האם הילד מזהה מהי הבחירה המועדפת על רוב הילדים? שקית יום הולדת הכנת שקיות ממתקים לילדי הגן על פי דיאגרמה שהוכנה מראש והמשקפת את העדפות

האגף לתכנון ולפיתוח תכניות לימודים

הנושא	היעד בסיום גן חובה	חלוקה גילאית לעיסוק בנושא			קווים מנחים לתכנון עבודת הגננת	דוגמאות מייצגות לעבודה בגן והזדמנויות להערכה
		גיל 3-4	גיל 4-5	גיל 5-6		
						הילדים לגבי סוגי הממתקים שיוכנסו לשקית.